

1. Poišči vse lastne vrednosti in pripadajoče lastne vektorje matrike

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 2 & 2 \\ 3 & 1 & -3 \\ -1 & -1 & 3 \end{bmatrix}.$$

2. Poišči lastne vrednosti in ortogonalne baze pripadajočih lastnih podprostorov simetrične matrike

$$H = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & -1 & 1 \end{bmatrix}.$$

3. Dani sta $n \times n$ matriki

$$A_1 = \begin{bmatrix} 0 & 1 & \cdots & 1 \\ 1 & 0 & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & 0 & \cdots & 0 \end{bmatrix} \quad \text{in} \quad A_2 = \begin{bmatrix} 0 & 1 & \cdots & 1 & 0 \\ 1 & 0 & \cdots & 0 & 1 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 1 & 0 & \cdots & 0 & 1 \\ 0 & 1 & \cdots & 1 & 0 \end{bmatrix}.$$

- (a) Poišči bazi za $N(A_i)$ in $C(A_i)$, tj. bazi ničelnega in stolpčnega prostora A_i .

- (b) Poišči lastne vrednosti in lastne vektorje matrike A_i .

Namig: Zakaj je $N(A_i)$ lastni podprostor za A_i ? Zakaj je $N(A_i)^\perp$ vsota ostalih lastnih podprostorov za A_i ?

4. O simetrični matriki $A \in \mathbb{R}^{4 \times 4}$ vemo naslednje: 3 je 2-kratna lastna vrednost A , vektorja

$$\mathbf{v}_1 = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} \quad \text{in} \quad \mathbf{v}_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

pa A slika enega v drugega, tj. $A\mathbf{v}_1 = \mathbf{v}_2$ in $A\mathbf{v}_2 = \mathbf{v}_1$. Poišči tako matriko A ali pa utemelji, zakaj ne obstaja!

5. Eksponentna funkcija kvadratne $n \times n$ matrike A je (lahko) definirana z

$$e^A := \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{k!} A^k.$$

(V Taylorjevo vrsto za e^x smo namesto števila x vstavili matriko A .)

- (a) Utemelji, da velja $\det(e^A) = e^{\text{tr}(A)}$.

- (b) Naj bo A antisimetrična matrika, tj. velja $A^\top = -A$. Dokaži, da je v tem primeru matrika e^A ortogonalna z determinanto 1.

ni na pdf

6

$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 2 \end{bmatrix}$ Poiščimo l.vr. in l. velit
seda diagonalizirati?

$$\det(A - \lambda I) = \begin{vmatrix} 1-\lambda & 0 & 1 \\ 0 & 1-\lambda & 0 \\ 0 & 1 & 2-\lambda \end{vmatrix} = (1-\lambda) \begin{vmatrix} 1-\lambda & 0 \\ 1 & 2-\lambda \end{vmatrix} = (1-\lambda)(1-\lambda)(2-\lambda) = \text{dvojna ničla}$$

$$\lambda_{1,2} = 1$$

(rešujemo $(A - \lambda I)v = 0$)

$$A - I = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} \sim \begin{bmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{array}{l} x_2 = 0 \\ x_3 = 0 \\ x_1 \dots \text{prosta spr.} \end{array}$$

$$V_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \text{ npr.}$$

$$\lambda_3 = 2$$

$$A - 2I = \begin{bmatrix} -1 & 0 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \sim \begin{bmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{array}{l} x_1 = x_3 \\ x_2 = 0 \\ x_3 \text{ je prosta} \end{array}$$

$$V_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

Ne da se diagonalizirati. Zakaj?

$P = [v_1 \dots v_n]$ Imamo le 2 lin. neod. velit, bi pa morali sestaviti bazis.

Če imamo dvojno lastno vrednost, se to lahko zgodi (ni pa nujno; primer je I)

2

$H = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & -1 & 1 \end{bmatrix}$ Poišči lastne vrednosti in ortogonalno bazo pripadajočih l. podprostorov

Matrica je simetrična $\Rightarrow$ lastne vrednosti so realne

$$\begin{vmatrix} A & C \\ 0 & B \end{vmatrix} = \det(A)\det(B)$$

$\Rightarrow$ l. podpr. za različne l.v. ortogonalni

$\Rightarrow$ matrico se da diagonalizirati z ortogonalno prehodno matrico $Q: H = Q\Lambda Q^T$ ($Q^T Q = Q Q^T = I$)

$$\det(H - \lambda I) = \begin{vmatrix} 1-\lambda & 1 & 1 & 0 \\ 1 & -\lambda & 0 & 1 \\ 1 & 0 & -\lambda & -1 \\ 0 & 1 & -1 & 1-\lambda \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 1-\lambda & 1 & 1 & 0 \\ 1 & -\lambda & 0 & 1 \\ 0 & \lambda & -\lambda & -2 \\ 0 & 1 & -1 & 1-\lambda \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 1-\lambda & 2 & 1 & 0 \\ 1 & -\lambda & 0 & 1 \\ 0 & 0 & -\lambda-2 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 1-\lambda \end{vmatrix}$$

$$= \begin{vmatrix} 1-\lambda & 2 \\ 1 & -\lambda \end{vmatrix} \begin{vmatrix} -\lambda-2 \\ -1 & 1-\lambda \end{vmatrix} = ((1-\lambda)(-\lambda)-2)((-\lambda)(1-\lambda)-2) =$$

$$= (-\lambda + \lambda^2 - 2)^2 = ((\lambda-2)(\lambda+1))^2$$

dobivamo tako, da sta neodvisni

$\lambda_{1,2} = 2$

$$\begin{bmatrix} -1 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & -2 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & -2 & -1 \\ 0 & 1 & 1 & -1 \end{bmatrix} \sim \begin{bmatrix} 1 & -1 & -1 & 0 \\ 0 & -1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & -1 & -1 \\ 0 & 1 & -1 & -1 \end{bmatrix} \sim \begin{bmatrix} 1 & 0 & -2 & -1 \\ 0 & 1 & -1 & -1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{array}{l} x_1 - 2x_3 - x_4 = 0 \\ x_2 - x_3 - x_4 = 0 \\ x_3, x_4 \text{ prosti} \end{array}$$

$$v_1 = \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}, v_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

$\lambda_{3,4} = -1$

$$\begin{bmatrix} 2 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & -1 \\ 0 & 1 & -1 & 2 \end{bmatrix} \sim \begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & -1 & 1 & -2 \\ 0 & -1 & 1 & -2 \\ 0 & 1 & -1 & 2 \end{bmatrix} \sim \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 & -1 \\ 0 & 1 & -1 & 2 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{array}{l} x_1 + x_3 - x_4 = 0 \\ x_2 - x_3 + 2x_4 = 0 \end{array}$$

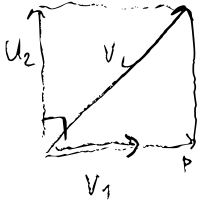
$$v_3 = \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}, v_4 = \begin{bmatrix} 1 \\ -2 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

oba od v_1 in v_2 bi morala biti $\perp$ na oboje od v_3 in v_4

Vidimo, da je res $L(v_1, v_2) \perp L(v_3, v_4)$

$$P = [v_1 \ v_2 \ v_3 \ v_4] \quad D = \begin{bmatrix} 2 & & & \\ & 2 & & \\ & & -1 & \\ & & & -1 \end{bmatrix} \quad H = P D P^{-1}$$

l. podpr. v_3 in v_2 v_3 in v_4

→ ni ortonormirano!
→ Gram-Schmidtov postopek

delatiki: $u_1 = v_1$

$$u_2 = v_2 - P \quad (\text{projekcija } v_2 \text{ na } v_1)$$

$$u_1 \perp u_2$$

... le še normiramo

$$q_1 = \frac{1}{\sqrt{6}} \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} \quad q_2 = \frac{1}{\sqrt{6}} \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ -1 \\ 2 \end{bmatrix}$$

$$= v_2 - \frac{v_1 v_2 \cdot v_1}{v_1 \cdot v_1} \cdot v_1$$

$$= \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} - \frac{3}{6} \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ \frac{1}{2} \\ -\frac{1}{2} \\ 1 \end{bmatrix}$$

ponovimo še za v_3 in v_4

Nato: $Q = [q_1 \ q_2 \ q_3 \ q_4] \Rightarrow H = Q D Q^T$

$(4) A \in \mathbb{R}^{4 \times 4}$
 $v_1 = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$
 $v_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$

 $Av_1 = v_2$
 $Av_2 = v_1$

vemo: $A^T = A$
 $\lambda_{3,4} = 3$

$D = \begin{bmatrix} \lambda_1 & & & \\ & \lambda_2 & & \\ & & 3 & \\ & & & 3 \end{bmatrix}$
 Rečimo, da enačbi sestojemo
 $Av_1 + Av_2 = v_1 + v_2$
 $A(v_1 + v_2) = (v_1 + v_2) \cdot \underline{1}$

$\uparrow$ Lastna vrednost
 $\lambda_1 = 1$
 $u_1 = v_1 + v_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}$

Preverimo še odštevanje:

$Av_1 - Av_2 = v_2 - v_1$
 $A(v_1 - v_2) = (-1)(v_1 - v_2) \Rightarrow \lambda_2 = -1$
 $u_2 = v_1 - v_2 = \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}$

Iščemo še l. vekt. za $\lambda_{3,4}$. Ker $A = A^T, \dots$

l. podprostor za $\lambda_{3,4} = 3$ mora biti $\perp$ na $L(u_1, u_2)$

$L(u_1, u_2)^\perp \stackrel{\text{def}}{=} C(B)^\perp = N(B^T) = N\left(\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & -1 & 1 \end{bmatrix}\right)$

$B = [u_1 \ u_2] \quad \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & -1 & 1 \end{bmatrix} \sim \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \end{bmatrix}$
 $\begin{matrix} x_1 + x_4 = 0 \\ x_2 + x_3 = 0 \end{matrix}$
 $u_1 = \begin{bmatrix} 0 \\ -1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}$
 $u_2 = \begin{bmatrix} -1 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$

$P = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 0 & -1 \\ 1 & 1 & -1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$

$A = PDP^{-1}$ Za Q se normiramo stolpce
 $\Downarrow$
 $A = QDQ^T$